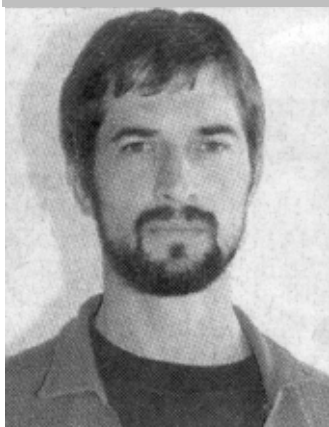

0 0 0 1 0 1 1 5

Priloga k izpitni poli 2
(NEDELO, 8. 6. 1997)

Take vremenske

Andrej Velkavrh, HMZRS

Kaj je bolje, suša ali lagodnost pri spravilu sena?

- 1** Vsi, ki zvesto spremljate vremenske svetnike in ljudske vremenske pregovore, danes je vaš dan. Medard, 8. junij. Podobno kot Matija ob koncu februarja pa ledeni možje sredi maja
- 5** ... Zakaj ravno Medard? Morda zato, ker so v tem času mnogi začenjali kositi. Medard namreč napove vreme za naslednjih štirideset dni: »Kakor se Medarda zdani, vreme še štirideset dni trpi.« Morda je bolj znana različica, ki govori le za deževno vreme. »Če se Medard kisló drži, do konca meseca ni sončnih dni.« In zdaj pomislite, da vas čakajo travniki z zrelo travo, vreme pa takšno kot te dni. Človek bi se od nemoči zjokal! Zato še
- 15** ena različica pregovora: »Ako na Medarda je vreme lepo, najlencejši kosec pospravlja suho seno.« In ker je junija pri nas vreme spremenljivo, so ljudje izumili kozolce. Ali pa, kot na Notranjskem, zlagali seno v kope, ki so
- 20** dočakale tudi pomlad. To so bili pripomočki, s katerimi so kmetje postali vsaj nekoliko bolj neodvisni od vremena. In kakšno je to bavbav junijsko vreme? Zadnjič sem že povedal, da je v povprečju pri nas junija največ neviht. Plohe in nevihte nastajajo v kopastih oblakih. Ti pa ne spremljajo le vremenskih motenj, ampak se lahko pojavljajo tudi takrat, ko naj bi bilo sončno in suho vreme. Poleti, ko je več sončnih dni kot pozimi, je torej tudi več možnosti za padavine. Seveda so plohe in nevihte z eno besedo konvektivne padavine, krajevnega značaja (razen ob frontah). To pomeni, da pri sosedu dežuje, pri vas pa zalivate vrt z uvelo zelenjavo. Take padavine ne trajajo ves dan, ampak so večinoma presledki daljši od časa, ko dežuje. V skrajnem primeru lahko pade le nekaj kapelj ali pa dežuje recimo pet minut. In potem sosed ugotovi, da bo moral kljub dežju tudi on zaliti vrt, če vam noče zavidati.
- 40** V Ljubljani je v povprečju največ dni z vsaj milimetrom padavin (ko na asfaltu nastanejo luže) maja, 11,5 jih je takšnih, in junija 11,3. Tretjina torej. In če se kolikor toliko enakomerno razporedijo čez ves mesec, res ne ostane dosti vremena za sušenje sena. V Prekmurju (Lendava) je junija takih dni v povprečju le 9,7, na Primorskem ob morju 8,8, na Krasu pa že okoli 11. Toda kaj je bolje, suša ali lagodnost pri spravilu sena?
- 50**